

Відповіді на головні питання пов'язані з обрізкою дерев

Терміни обрізки дерев

Цю роботу можна починати після листопаду и проводити протягом зими і на початку весни. Восени и взимку **в першу чергу роблять санітарну обрізку**. У зимово-весений період (кінець лютого) обрізають яблуні, груші, сливи, а в березні - вишню, черешню, персик, абрикос, айву. На персику вирізують всохлі і підмерзлі гілки, перед розпусканням бруньок вкорочують гілки. Молоді насадження обрізають в кінці березня. Запізнюватися з цією роботою не слід, проведення її після початку вегетації послаблює рослини. Обрізка кісточкових в холодну сиру погоду може викликати камедетечію.

Правильно сформована дерево це:

- компактні розміри (завдяки чому гілки не ламаються під вагою плодів);
- успішно протистоїть хворобам і шкідникам (так як обрізання створює оптимальну освітленість і гарне провітрювання крони);
- продуктивний період життя (період плодоносіння) досягає 30 і більше років;
- з року в рік дає стабільні, помірно багаті врожаї якісних плодів (що особливо актуально для зерняткових порід, яблунь і груш, які при неправильній обрізці плодоносять не щороку, а раз на два роки);
- відрізняється високою зимостійкістю.

Обрізка дерев – головні цілі

В залежності від віку дерева і мети яку переслідують розрізняють обрізку-формуючу, регулюючу плодоношення і омолоджуючу.

Формуюча обрізка – проводиться в перші 2-3 роки після посадки, або в більш старшому віці, коли формують з «вовчків» нові гілки.

Основна мета формуючої обрізки - створити міцний скелет, рівномірне розміщення в кроні дерева скелетних, напівскелетних і обростаючих гілок, забезпечення оптимальних умов освітлення, стимулювання раннього плодоношення.

Обрізку спрямовану для регулювання плодоношення починають на 3-5 рік. Мета регулюючої обрізки - забезпечити щорічне плодоношення з високою урожайністю дерев, створення умов для постійного оновлення плодової деревини не допускаючи припинення росту.

Омолоджуюча обрізка застосовується на старих деревах які втратили здатність до росту. Мета омолоджуючої обрізки – не довести дерево до повного припинення росту, визвати новий ріст, збалансувати плодоношення.

На практиці всі три прийоми обрізки часто застосовують одночасно. Особливо на деревах старшого віку. Коли після омолодження необхідно сформувати гілку і відрегулювати плодоношення на ній.

Чому важливо правильно обрізати рослини?

Всяка обрізка пов'язана з видаленням у рослини будь-якої його частини. Щоб обрізка пішла на користь, треба робити зрізи найменш травматичними. Для цього існують нехитрі правила, яких необхідно дотримуватися. Якщо при цьому інструмент в порядку, працювати легко і зрізи гояться без проблем.

Види обрізки?

Всі види обрізки можна розділити на дві великі групи:

1. Основні – це вирізування або проріджування гілок ,
2. Додаткові - вкорочування гілок.

Різниця в цих видах полягає в тому, що при проріджуванні гілка видаляється повністю, а при вкороченні видаляють тільки верхню частину пагона або плодової гілки.

Вкорочення однорічних гілок поділяється на: слабке - менше $1/3$ довжини, середнє - $1/4$ довжини і сильне – більше $1/2$ довжини пагона. Слабке вкорочення не пригнічує дерево і не викликає ріст великої кількості пагонів. Не впливає на строки вступу в плодоношення.

Сильне вкорочення - зменшує сумарну довжину приростів, крім того стимулює проростання бруньок, що в свою чергу призводить до загущення крони. Нові пагони, як правило, не завжди визрівають і зимою їх верхівки можуть підмерзати. Впливає сильне вкорочення на строки вступу дерева в плодоношення, воно настає пізніше. Тому сильне вкорочення треба робити при потребі.

Які основні прийоми вирізки? Як їх виконувати?

Вирізка на кільце.

Важливо правильно визначити місце зрізу. У підніжжя гілок, як правило, є кільцевий наплив, у верхній частині якого і слід робити зріз. Якщо зрізати гілку вище, залишається пеньок, який практично завжди загниває, і на цьому місці може утворитися дупло. Якщо, навпаки, зріз зроблено занадто близько до стовбура, рана виходить дуже великою і погано заростає. Дрібні гілки вирізають секатором. Щоб зріз був рівним, ріжуча пластина секатора повинна бути повернута у бік залишеної частини, оскільки проти ріжуча пластина м'якше тканини. Гілку при вирізці злегка відгинають по ходу леза, так для її видалення буде потрібно менше зусилля.

Вирізка гілок без кільцевого напливу.

Складніше визначити лінію зрізу гілок, у яких кільцевий наплив відсутній, наприклад, що відходять під гострим кутом. Щоб дізнатися місце зрізу таких гілок, від їх зростання зверху проводять дві умовні лінії: одну паралельно стовбуру, іншу перпендикулярно осі гілки, що вирізається. Лінія, яка ділить навпіл кут між цими лініями, показує місце зрізу.

Випилювання великих гілок.

Не надто велику гілку при випилюванні просто підтримують рукою, можна трошки відтягувати її по ходу зростання. Якщо ж гілка велика і важка, її

зрізують в два прийоми. При відпилюванні в один прийом гілка може відломитися під власною вагою, в наслідок чого на стовбурі утворюються довгі задирки. Спочатку роблять зпил з нижньої сторони гілки на деякій відстані від стовбура. Глибина зпилу на половину товщини гілки або трохи більше. Практично пиляють до тих пір, поки пилка не застрягне. Потім роблять другий зпил зверху, трохи далі і гілку обламують. У дуже довгих гілок вагу краще зменшувати поступово, зрізуючи їх частинами в кілька підходів.

Як вирізати прикореневі паростки?

Щоб ця операція була ефективною, паростки треба видаляти правильно. Ніяких пеньків, навіть якщо заради цього доведеться докопатися до коренів! Від залишених пеньків паростків з'явиться у багато разів більше.

Як правильно виконувати основні прийоми укорочення?

Обрізка до бруньки.

Вибирають бруньку, з якої хочуть отримати новий паросток, і роблять зріз на неї. Правильний зріз на бруньку повинен бути гладким, без задирок і мати нахил близько 45° убік, протилежної бруньки. Нижній край зрізу розташовується трохи вище рівня бруньки. Верхній край повинен бути вище її вершини. Якщо зріз зробити нижче, брунька може всохнути. Якщо, навпаки, зробити зріз занадто високо, то новий паросток може значно відхилитися в бік. Пеньок при цьому все одно усохне до бруньки, іноді спеціально залишають пеньки, до яких підв'язують пагони. Згодом ці шиши вирізують або вони падають самі. При довільному розташуванні бруньок зріз роблять прямим, над бруньками, настільки близько, щоб не пошкодити їх.

Обрізка на перекид, поняття.

Обрізку гілки на перекид застосовують при омолодженні, для зміни напрямку росту тощо. Для гілок вибирають відповідне розгалуження, поряд з якими і роблять зрізи. Так само, як і при укороченні, слід прагнути до скорочення площі зрізу, уникати як надто низьких зрізів, так і залишення пеньків.

Що таке обрізка до пенька?

Обрізка до пенька застосовується для омолодження чагарників. Для дерев цей прийом дуже жорсткий, і якщо воно залишиться жити, то перетвориться в кущ. Стебла чагарників просто спилують, залишаючи невеликі пеньки – від 10 до 50 см. Якщо рослина дуже стара або занадто ослаблена, тобто є ризик, що вона не захоче відростати, операцію розтягують на два роки або більше, спилуючи по черзі.

Як доглядати за рослинами після обрізування?

Якщо рослина піддалася сильному обрізуванню при омолодженні в декоративних цілях, то їй необхідно підгодувати. Мінеральні добрива за принципом: азот навесні; влітку азоту менше плюс калій і фосфор. Восени фосфор і калій. Мульчування органікою (гній, компост), рідкі та поза кореневі підживлення.

Правильно обрізані рослини здатні принести садівникові набагато більше радості, до якої приєднується і почуття задоволення від добре виконаної роботи.

